

Latweeschu Awises.

Maksa,

Zelgawā sanemot:

par gadu — 2 rub. 20 kop.
par 1/2 gadu — 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — 60 „

Par adreses pahrmainu
jamakā 10 kop.

Maksa,

pa pasu peesuhstot:
par gadu — 3 rub. — kop
par 1/2 gadu — 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — 90 „

Uf ahrsemēm 4 rub. 50 kop.
2 rub. 30 kop., 1 rub. 20 kop.

Inahk diwreis nedelā.

Redakcija un ekspedizija:
Zelgawā, Rangšferu eelā № 14.

81. gada-gabjums.

Sladinajumi maksa:
par sīktu rakstu rindinu 8 kop., vrelē dpuēfē 20 kop.

Zeen. lasītājeem pašinojam, ka nahkofchais „Latweeschu Awischu“ numurs isnahks jau zeturtdeen, jo peektdeen — tizibas atjaunoschanas swebtklōs ekspedizija buhs flehgtā.

Webstule no Odesas.

II.

Latweeschu, kuru pastahwigā ušturas weeta Odesā, skaita apmehram kahdu pustuhstoti. Prahms skaitis Latweeschu nobarbojās pee weetejā pasta, tā eerehdoni. Seela dala strahdā lantorōs un weikalōs, pahreje ir amatneeki waj weenfahrschi darba strahdneeki un strahdā fabrikās tā deenas algabshi. Taischi mau shkleet, tā ougshā minetais skaitis buhs par masu. Schahds skaitis buhs tahdu, kuri jau ilgatu laiku ušturas Odesā un weens ar otru pahstās. Bet leela dala Odesā ir ari tahdu Latweeschu, kas, buhdami weenfahrschi amatneeki ar masu isghlhtibu, enem schur un tur weetas, pa laikam fastopās ar weenu otru tahdu paschi darba strahdneeku, bet nelahdas tuwalas fatiksmes ar ziteem Latweeschem netur un tadeht ari neteel lihdsi eerehkinati. Dauds ir ari tahdu, kas atbrauz taisni no Baltijas uš schejeeni weetu mellei, sche kahdu laiku ušturas, bet weetu drihsunā neatradushchi, beidsot faklauschina zaur weenu otru Latweeti kahdu darbu muishchās Gekichtrewijā un aishbrauz uš tureeni waj atkal uš žitām Kreewijas pilsehtām. Schahdi Latweeschi nemas nenahl augsham minetā skaitā eelshā. Tad wehl gandrihs waj uš katra leelaka Kreewijas fuga (ari uš dāschem ahrsemju twaikoneem), kas eenaht Odesas ostā, kalpo tā matroschi, kurnataji u. z. dāshi Latweeschi. Ari uš teem peestastes twaikoneem, kuri apbrauz weenigi Melnās juhreas ostas un beeshi peestahj Odesas ostā, kalpo ne masums Latweeschu. Schee itā nosuhd starp zittauteschem un pat ar Latweeschem fastapdamees, ne fatreih usdod famu tautibu, — warbuht topeh, tā wini uš schejeeni dobamees bij zerejuschu uš to labatu un nu kaunās par famu tagadejo stahwolkli. Prahms skaitis schejeenes Latweeschu, kuri enem labatu stahwolkli, pahrsina weens otru koti labi, bet tomehr naw spehjuschi nodibinat seeschafu fahbedribu, lai gan pee seeschafas gribas tam newajabsetu nahltees til gruhiti. Seelum leelā dala schejeenes Latweeschu skaitās par „isghlhtoteem“. Katrā sind wineem tā jauneem atnahjeem buhs bijufe fama laba griba, fami zenteeni, un fweeschunā arween to peemahjās klahf. Bet peh, ilgata waj ihfala laika weens otrs itā pagurft, aishmirsti wisi senatee ideali, un latrs gabdā tītai preeksch fewis. Seekās, tā schejeenes Latweeschem spehls gan buhtu kaut to nodibinat, bet truhst preeksch tam prateja wadona, kuresch mahzetu famus tauteschus pulzinat un preeksch kaut tā fahjshminat. Preeksch wairat gabdeem schejeenes Latweeschi bij jau til tahlu, tā stahjās pee famstarpigas palihdsibas beedribas nobibinashanas. Taischi tadeht tā truhfa weenprahjibas un aish dāschem ziteem eemeeslem jaullee nodomi isfala. It fewischi ari truhfa pee nodomatās beedribas wadibas wihru, kureewa buhtu bijis potstahwigs, nobroschinats stahwolkli. Tani paschā reish Latweeschi domaja par bibliotekas nobibinashanu. Notika jau til tahlu, tā fameta naudu un pastelleja grahmatas. Bet pee grahmatu iswehles, t. i. pee kataloga fastahdsichanas nebij stahjees leetpratejs, tā tā leelo wairumu eenehna dāschu firmu garu garee breesmu romani. Bet tā tā atkauja dibinat beedribu neitika dabuta, tad wisi pirmee puhtini bij wolti un atwešās grahmatas kaut tā gahja pafuschandā... Wairat gabus no fahdas beedribas dibinashanas pee schejeenes Latweeschem nedfirbeja neta. Tītai kahda finama dala tauteschu falasijās reishi mehnefi kahdā dahra restorand pilsehtas nomalē un tur pahrrunaja famas wajadshbas, weda kahdu nebuht weefigu fahshwi.

Tagad nu atkal preeksch pahris mehnefcheem dāshi tauteschu kehrušchees pee beedribas nobibinashanas un schoreis eefneeguschu beht apshirpinaichanas statutus dseedashanas beedribai.

Katrā sind schejeenes Latweeschem buhtu eemehlams nobibinat biblioteku (warbuht bishwibiblioteku) ar lasamu galdu, preeksch tam daubfi ar preeku seidotu famas artamas. Lasichanas kahre pee wineem ir leela, bet tītai peh, kreetnām beletristikām grahmatām, un weenam wifas labatās Latweeschu beletristikās grahmatas naw eefpehjamis eegahdatees. Schejeenes Latweeschi wairatlahrt isweiluschu mehleschanos, tā lahprahst pietru weenu otru grahmatu, ja tās buhtu schepat pee rotas un nebuhtu fatreih japorahstia pa pastu, pee kam famehrā dauds prahwaki isdemumi. Žitadi buhtu, ja kahds Nigas waj Zelgawas Latweeschu grahmatu weikalōs (waj wislabal Nigas Latw. Beedr. Derigu Grahmatu Rodaka) stahstos ar kahdu no schejeenes Latweeschem (kureem wairat nobibinats stahwolkli un dshhne uš weetas) fakarā un usnemtos nodot finamas kreet-

nas beletristikas grahmatas komishjā preeksch isbalichanas teem, kas tās wehlās eegahdatees. Tītai finamam weikalām buhtu japeefuhta grahmatas uš fama rehkina un no grahmatu zenas jādod finami procenti. Weens otrs no schejeenes Latweeschem buhtu gataws, ar preeku usnemtees scho usdemumu waj gabizumā pat isdabut atkauju grahmatu pahrdotawai. To paschu pasahkumu waretu iswest dāshās žitās Kreewijas pilsehtās, kur ušturas wairat Latweeschu. — Latweeschu deewwahrdus notura Odesā reishi mehnefi, pee kam wadibu usnehmees kahds Latweetis, kuresch žitadi nobarbojās tā eerehdonis pee weetejā pasta. Latweeschu mahjitaju uš schejeeni atfauz no Baltijas reishi par gadu. — Odesas Latweeschem Latweeschu leetas uš preekschu wairat selmes!

Ed. R.

No ahrsemēm.

Ēiropa un Tscheku jautajums.

(Beigums.)

Ar laiku tomehr panahza to, tā karitee wiswahzeetibas draugi Austrijas reichstaga pasaudeja famu pahrsparu. Naw tahlu tas laiks, kad pat wisdrauhdigateem wahzeetibas draugeem buhs jaatshst, tā Wihnes zentralais parlamentis neishilba tos usdemumus, kurus tam usleek pastahmoschā wafisatwerfme jeb konstituzija. Wahzeescheem jo wairat jaruhpejās par to, lai pastahmetu lihdsichinejais reichstags, tomehr ar famu istureschanos reichstaga tee stipri schlobijuschu wina pamatus. Grahfa Badeni eewehrojamos preekschlitumus par Tscheku walodas teeshibām, tee ar obstrukciju un troichnoschānu fameja pabarit par litumeem. Wahzeeschi wahrigi eewainoja lihdsichinejo Austrijas kahrtibu. Wini peespeeda walsti, padotees winu obstrukcijai un nobibinaja teoriju, tā tautas mafakai dakai arween ir obstrukcijas teeshibas, lai panahstu kahdā leetā famu gribu un darit par neefpehjamu, waldit ar parlamenta balsu wairumu. Wahzeeschi palika uswaretaji un Tschekem atnehma tītko dahminatas teeshibas. Obstrukcija palika tā kahds litumigs nobibinajums. Tscheki tagad peespeesti, lai panahstu famas walodas teeshibas, isleetot to paschu lihdselli. Ja wini to mehli naw isleetojuschu, tad pee pirmā gabijuma to isleetos, reishi wini walodas teeshibas neitiks paplaschinatas. Wini scho lihdselli isleetos tad, kad Austrijas waldbai buhs beidsamais laiks, atjaunot lihgunu ar Ungariju un uš to wajadsēs reichstaga preeksichanas. Tscheki sin, kahds tautas weetneeku nams wajadsigs Austrijai, bet wini fin ari to, tā schahdu parlamentu newar nobibinat, pirms tā nedahwina wisām Austrijas tautām un walodām weenadas teeshibas. Wahzeescheem buhs japeekriht un jaapmeerindās, tā Tscheku walodai walsts eestahdēs tītko dozas plashchālas teeshibas. Jo demonstratikāla buhs Austrijas pahrwaldiba, t. i. jo wairat Austrija tīks pahrwaldiba no wifas tautas, bet ne no weenas ween kauschu schkiras preekschahweem, jo mafak aštoni miljoni leelās Wahzeeschu daubjums Austrija warēs pahrwaldit 24 miljoni leelās Slawu tautibas.

Wahzija jau dauds gabus strahdā pee tam, lai hipnotizetu waj eemidshmatu Austriju un rahduru tai kahdu zitu zeku, tā tikt uš preekschu, neweewennojotees Wahzijai. Deen no deenas teel daudshinats, žil Austrijai neceeschami wajadsiga tressabeedriba. Kritika un tressabeedribas apspreechana tihri teel usstatita tā walsts nodoshana, waj wismaf — besprahstiba. Slehdamās aish tressabeedribas fegas, Austrija isdarija dauds preeksch fewis fiktus politiskus darbūs. Wina pabalstija wifem spehleem Stambulowu un Milanu, fatikme ar Kreewiju arween palika wehshala, turpretim Wahzija, isleetodama to fewis labā, fluhindām prata nostiprinatees Konstantinopolē: atbihdija nost zitu walstju eespaibus un palika par Turzijas apfargataju. Schis politikas augli drihs bij redshami Greel-Turku karā, Kreetas jautajumā, Bagdades dshszeta konsefijas leetā. Ar Kreewijas un Austrijas weenoschanos Balkanu leetas Austrija manama grofishchānās uš otru pusi. Jau teel aikauts kritijet tressabeedribu. Tagad fahl faprahst, ko jau sen kala Tscheki: Wahzijai wajadsiga Austrija famu noluhstu labā, bet ne otradi. Ar Kreewijas-Austrijas weenoschanos Wihne fahla uselpot weeglafi. Tagad jau Wahzija, bihdamās, tā Ēiropā nepaleek weena, fahl mellei Austrijas pabalsta. Schi lehndā, bet ne ar to neaishstamā Austrijas atshwabinaschanās no Wahzijas eespaida bij koti labi redsama beidshamo reishi pee tressabeedribas lihgunā atjaunoschanos. Tressabeedriba ir tā fatot „glahshchānas burwtinas ugunsgrehfa gadijumā“ wezā teatra jahle. Wina tā pastahw, nu, preeksch katra gabijuma. Bet tā tā koti beeshi paschā breesmu gadijumā tahdi wezi eerihfokumi neder ne pee joda, tad, waj nebuhtu laiks, fahst domat par wezā teatra pahrbuhwi glushchi no pascheem pamateem?... Kas fihmejās uš Wahzijas Wahzeeschem, tad tītai ne tautibas juhstas, ne tautistkais egoisms ween tos skubina sneegt roku Austri-

jas wiswahzeetibas draugeem. Kramarschs atfahrtu: peeteel, lai starp Austriju un Wahziju nebuhtu nelahdu muišas robeschu, kad pirmā paliks par otrs peedemu, bet Wahzija — pasauls leelwalsts. Un tas wifis notiks bes kara, bes pehshchneem pahrgrosijumeem, wismeerigakā želā. Ēiropas lihdsiwaris buhs isfaukts. No Baltijas lihdsi Abrijas juhrai waldis Wahzeeschu politika, Wahzeeschu faimneezistās intreses. Uš Balkanu pusfalas nobibinātees Wahzu eespaids, bet pār Konstantinopoli, Mas-Asiju un Belgradi Wahzeeschi islausis few zeku uš Petrijas juhras lihzi. Žitas Ēiropas walstis newarēs: eka darit, tā tītai aishfargatees. Ushahst leelu, nedfirdetu žihnu ar tahdu Wahziju buhtu koti schaubiga leeta, kuras isnahkums naw pahrebjams.

Tā Kramarschs. Wihsch atrod weenigo lihdselli, lai lawetu Wahzeeschu waras isplatichanos Ēiropā — dot peh, eefpehjas plashchās teeshibas un atneemt wifus spaidus Austrijas Slawu tautibām. Tas fiktalais ir, tā Kramarschs pee wifa tā neredš žitus lihdsellus, tā weenai tautai nomahkt otru. Waj newaretu atrahst reish tahdu zeku, tā waretu pastahwet wifas tautas, i mafas, i leelas, atfahstot fatrai isloot famu ispotnibu un strahdajot kopigi pee wifas žilwezes leelā atihstibas darba?

No Bulgarijas. Stambulowa fleplawibas prahwa.

Sofijā nupat isteezata prahwa pret Bulgarijas bijuschā walstiwihru Stambulowa fleplawu Halju. Rā finams, bijuschais Bulgarijas ministru preekschneeks Stefans Stambulows tapa gahschā deenas laifā, 15. (3.) julija 1895. gadā, nokauts galwas pilsehtā Sofijā uš klajas eelas. Tai gan wispahri bij finams, tā fleplawibu pahstahdajuschu diwi Makedoneeschi, fahkti Halja un Talja, tomehr noseedsneeki palika neapzeetinati, un kad beidsot no teefas pufes fahsta tos mellei, tee pahrbhega pār robeschu. Halja un Talja bij wini peenemti mahrdi. Birmā ihstais mahrdis ir Michels Strawwens, otra — Atanafs Zwetkows. Pagahjuschā gada dezembri nu pirmās no teem, Halja, atkal parahdās Sofijā, un schoreis fahzās par Stawriju Dakalu. Kad wifa pilsehta fahsta par wina pahrrashchānos turtat, tad wini beidsot ari apzeetinaja. Birmdeenā, 7. oktobri, erfahla pret wini prahwu. Tai gan ismekleschanas teefnefis ar dauds leezineeku isfiteumeem peerahbijis wina wainu, tomehr fleplawa leedhās un teiz, tā fleplawibas laifā nemas nebijis Sofijā. Wiswarigatee leezineeki ir bijuschais sobranjes presidents Petkows, kas fleplawibas briedi fehbejis blafus Stambulowam eifapshā, un Stambulowa fulainis Todorows, kas atradees blafus kufsheerim uš butas. Birmās isfajjees, wihsch newarot ihsti apgalwot, waj apshuhsetais bijis starp usbruzjeem, bet fulainis uš reish pasinis to par fleplawu. Bes tam apshuhseto nobad dāshchās fihmes pee wina pascha meefas, kas wifas stahw faharā ar fleplawibu. Stambulows, fleplawem usbruhlot, paguwis wehl leetot famu rewolveri, pee kam weena lobe eegahjuse Halja plezā, un apshuhsetam ari teeshcham efo: plezā rehta. 1889. gadā, kad Stambulows bij ministru preekschneeks un winaam lihdsjās ar finantshu ministri Belshchewu pa eelu ejot, pehbejās tapa nošchauts, tad winus pamadoschee schandarmi schahwa uš fleplawu, pee kam tam gan isdemās aishbeht, bet weena lobe to bij kehruše rotas lozilā; un — apshuhsetam ari minetā weetā redshama rehta. Ari 1892. gadā Bulgarijas diplomatisko agentu Konstantinopolē, Wulkowitschu, nokawis schis pats Halja, bet toreis winam laimejees isbeht. Rā feidenees telegramas no Ēfijas sino, tad nu gan reish wadhis luhshis schim daudshahrtigam fleplawam. Bulgarijas teefas noteefajuschas fleplawu uš nahwi zaur pahahrschānu.

No Turzijas. No Konstantinopoles sino, tā sultans peenehmis Kreewijas wehstneeku un sinojis tam par notikumeem Makedonijā, pee kam kuhtrnis kuhdā, nodot Keisaram drauhshbas aplesjinajumu. Rahstochās deenas fewisshka kuhstneeziba aishwedis Wina Maještatei sultana pascha rakstītu wehstuli un dahwanas. Kreewijas wehstneeziba nobewa Turzijas waldbai rakstu ar peeprahjumu peh, kāz aishhdshbas mafas. Turzija atbihdeja, scha gada maksa, 350,000 mahrzinu leelumā, efo: uš jaungadu nobroschinata.

Par dumpineeku kuhstibu Makedonijā sino tahlak: Rahbs bandas wirfatis, wahrdā Rutruls, turotees Rupelas aish; Janishchems eceadees Perin-Planinā un uinehmis wadibu; Jankams, kas bijis eelenkts, isfitees zauri. Tomehr schās wehstis rund pretim ofisialām sindm.

No Wahzijas. Telegrafs sino no Berlins 12. (25.) oktobri, tā reichstags peenehmis litumu par muišas paugshinashānu uš eemedameem firgeem, kaut gan pats semfopibas ministris f. Poddieksis bijis litumam pretim.

